

okt. 1-én megindította a *Zenészeti Lapokat*, amelyet kevés megszakítással 1882-ig szerkesztett. 1868–1872. a Nemzeti Színház operabírálója volt és 1868–69. a színház dramaturg-«enquêter»-jében tevékenykedett. Zenei munkásságának 50 éves jubileumát a Petőfi-Társaság rendezte 1897. máj. 23. A hazai zenekultúra kifejlesztésében elmúlhatatlan érdemei vannak. Neki köszönhető, hogy a zenekari hangversenyek meghonosodtak. Az országos zenészségélyező egyesületnek, majd a Zeneitanárok országos egyesületének és az Állami felső zeneiskolának, a későbbi Akadémiának alapítója volt. Az ő közbenjárására jött haza *Liszt* Ferenc a Zenei Főiskola élére. A magyar zenei irodalom úttörője, 1875–87. zeneakadémiai tanár volt és mint elsőrangú zenekritikus, a zenei közvéleményt ő irányította évtizedeken át.

Ábrányi Kornél ifjabb (lászlófalvi és mikéfalvi), író, szerkesztő, sz. 1849. dec. 31. *Pesten*, megh. 1913. márc. 10-én, U. o. Publicista volt, országgy. képviselő, a Pesti Napló főszerkesztője, majd a miniszterelnökségi sajtóiroda főnöke, a Kiszfaludy- és Petőfi Társaság rendes tagja. Színpadi művei: *Röviálátók*, vj. 5 felv. (1870., akadémiai dícséretben részesült. *Légyott*, vj. 1 felv. (Bem. Nemzeti Színház, 1873.) *Főlatatás*, drámai prolog (1875.) *Doktor Percival*, verses vj. (1876., száz aranyat nyert a Teleky-pályázaton). *A kis gróf szerelme*, népsz. 3 felv., zen. szerz.: *Erkel* Gyula (bem. 1877. aug. 10. *Népszínház*). *Marianne*, dráma 4 felv. (1882). *Olga*, dráma (1884. *Nemzeti Színház*). *A családhatatlan*, verses vj. 3 felv. (1883. jelent meg könyvalakban, ugyanez év okt. 12. a *Nemzeti Színház* is bem.). *Tudományos társaság*, vj., bem. *Nemzeti Színház*. — Sírkövén ez a felirat áll: »S most, hogy még nem rég élt — álomnak te-szik.«

Ábrányi Margit, operaénekesnő sz. 1903. jún. 17. Pestszentlőrincen. Színipályára lépett 1926-ban.

Ábrányi Hlubovszky Mari, színésznő, sz. 1862-ben, *Püspökladányban*. Színpadra lépett 1881-ben, *Krecsányi* Ignácnál.

Ábrányiné (ifj.) Wein Margit, operaénekesnő, sz. 1864-ben, *Budán*. Atyja Wein János, fővárosi vízvezetési igazgató volt. Zeneakadémiát végzett. 1884. apr. 1. a *Nemzeti Színházhoz* szerződötték, azután a M. Kir. Operaház tagja lett. 1882-ben ment férjhez Ábrányi Emilhez. Népszerű, ünnepekt énekesnő volt. 1897. Bécsben (*Am der Wien Sz.*) *Neddát* énekelte. 1917. tanára lett a Zeneakadémiának, ekkortájt vált meg az Operaházról. Szerepei: *Parasztbecsület (Lola)*; *Házitűcsök (Dot)*; *Bohémek (Musette)*; *Jancsi és Juliska (Jancsi)*; *Hugonották (Valois Margit)*; *Szevillai borbély (Rosina)*; *Rigoletto (Gilda)*; *Hamlet (Ofélia)*; *Ördög Róbert (Isabella)*; *Ezred leánya (címszerep)*; *Tell Vilmos (Matild)*; *Bánk bán (Melinda)*; *Hunyadi László (Gara Mária)*; *Varázsfuvola (Papagéna)*; *Figaro házassága (Cherubin)*; *Fekete dominó (Angela)*; *Falurossza (Boriska)*; *Villars dragonyosai (Friget Rózi)*; *Granadai éji szállás (Gabiella)*; *Eladott menyasszony*; *Az alvó járó*; *Jeanette menyegzője főszerpei*; *Don Juan (Zerlina)*; *Afrikai nő (Juez)*; *Portici néma (Hercegnő)*; *Lammermoori Lucia (címszerep)*; *Mignon (Philine)*; *Bajazzók (Nedda)* stb.

Ábrázolat, később tableau (l. o.) A hatvanas években volt szokás, hogy a felvonások elején vagy végén színészek eleven csoportokat mutattak be. Többnyire hazafias jelenetek voltak ezek. Később így is mondták: *némakép* és *némázat*. (Lásd még: *Élőkép*.)

Abrudbányán már 1530-ban tartottak világi előadásokat. (*Vasárnapi Ujság*, 1871. 15. szám). 1825. nyarán a városban a kolozsvári színészek játszottak. Az 1830-as években egy pajtában játszottak a színészek, »hol az a *históriává* vált ökör belé bögött a színészek beszédébe«.

A capella (olasz, alla capella v. capella), zenei, egyházi modorban.

Accelerando (olasz, accse-), zenei műszó: »gyorsítva«, az időmértéket fokozatosan gyorsítani kell.

Accidencia (lat.) akszi = Mellékjövdelem. Kisebb társulatoknál, ahol a színész